

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Nagovor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na letni predstavitvi rezultatov, aktivnosti in razvoja projekta
Omogočanje multimodalne mobilnosti oseb z različnimi oviranostmi**

Ljubljana, 19. maj 2025

Velja govorjena beseda!

Spoštovani gostitelji – nosilci projekta, spoštovani ministri, cenjeni gostje, in še posebej vsi uporabniki storitev, ki jih prinaša vaš projekt.

Danes pred vami stojim z mešanimi občutki. Veliko ovir pri pomoči osebam z različnimi oviranostmi je bilo že odpravljenih, a zgodbe iz njihovega vsakodnevnega življenja kažejo, da bo potrebno v bodoče postoriti še marsikaj.

Ponosna in hvaležna sem, spoštovani nosilci projekta, da že deset let vztrajate in ustvarjate izjemne rešitve za vse tiste, ki zaradi različnih ovir sami ne zmorejo vsega. Iskrena hvala!

Vaš projekt je prerasel v močno in celovito vsebinsko področje. Skupaj s partnerji naslavlja številne izzive: dostopnost fizičnega prostora, dostopnost spletišč, razvoj dostopnega turizma, prevozov na klic za invalide, novih pripomočkov, umetne inteligence, robotike in virtualne resničnosti v podporo gibanju.

Podatki so zgovorni: v Sloveniji živi okoli 9% oseb z invalidnostjo, 21% prebivalstva je starejšega od 65 let, približno 15% pa je otrok do 14. leta starosti. Več kot 45% prebivalcev torej sodi med ranljive skupine udeležencev v prometu. In ta odstotek bo z leti še naraščal. Vsi bomo – prej ali slej – potrebovali rešitve za dostopno mobilnost.

Želja vsake osebe z invalidnostjo je, da se lahko giblje samostojno. Da to omogočimo, morata biti izpolnjena vsaj dva ključna pogoja: ustrezno prilagojena fizična infrastruktura (pločniki, postaje, parkirišča, javne zgradbe, sanitarije ...) ter spletna dostopnost informacij, ki je v digitalni družbi enako pomembna.

Pravica do dostopnosti je ena temeljnih pravic oseb z oviranostmi – in prav to pravico tako uspešno udejanjate v okviru vašega projekta. A papir prenese veliko – življenje pa pogosto piše drugo zgodbo. Slovenija je ratificirala Konvencijo Organizacije združenih narodov o pravicah invalidov, sprejeto decembra 2006 in v veljavi od maja 2008. To je izjemno pomemben dokument, saj jasno določa, da so pravice invalidov človekove pravice – kar bi moralo biti samoumevno. Konvencija posebej predvideva tudi vzpostavitev mehanizmov spremljanja njene implementacije na državni ravni, in to v sodelovanju z invalidskimi organizacijami. Ta proces pri nas še ni zaključen.

Še vedno se soočamo s številnimi kršitvami pravic tudi po drugih zakonih – na primer po Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov – pa tudi z neizpolnjevanjem evropskih direktiv in diskriminacijo, na katero redno opozarjata Varuh človekovih pravic in Zagovornik načela enakosti.

In prav tu se vračam k mešanim občutkom, ki sem jih omenila na začetku. Trudim se, da bi institut Varuha človekovih pravic ponovno polno zaživel. Naloge Varuha so ključne tudi za uresničevanje pravic oseb z različnimi oblikami oviranosti. Želim si, da bi se vsi skupaj zavedali, kako nujno potrebujemo neodvisno institucijo, ki bo v polnosti delovala v skladu s Pariškimi načeli. Ne smemo si dovoliti, da bi Slovenija izgubila status A – status zaupanja, verodostojnosti in zaščite za vse.

Dovolite mi, da zaključim z iskreno zahvalo. Vaše delo ni samo projekt, je vizija družbe, ki ne izključuje, ki ne čaka, ampak omogoča – delo, ki mora postati stalnica – tako pri vseh sodelujočih kot v naši skupni družbi.

Hvala vam!